

12. กลุ่มระบาดวิทยาทางสัตวแพทย์ กรมปศุสัตว์. การดำเนินการเกี่ยวกับโรคที่เกิดจากค้างคาวในประเทศไทย. กรมปศุสัตว์; 2561.
13. Weerapong Thanapongtharm, Mathilde C. Paul, Anuwat Wiratsudakul, Vilaiporn Wongphruksasong, Wantanee Kalpravidh, Kachen Wongsathapornchai, et al. A spatial assessment of Nipah virus transmission in Thailand pig farms using multi-criteria decision analysis [Internet]. BMC Veterinary Research; 2019 [cited 2020 Jan 28]. Available from: <https://bmcvetres.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12917-019-1815-y>

14. Suwannarong K, Schuler S. Bat consumption in Thailand [Internet]. Infection ecology & epidemiology; 2016 [cited 2020 Jan 28]. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4724787/>

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

เสาวพัชร อึ้งน้อย, รัตนพร ตั้งวงวิวัฒน์, สุธิดา ม่วงน้อยเจริญ, พรชัย ทุมรินทร์, ปกัสสร ภิญโญพรพาณิชย์, ขวัญภรณ์ เพียรเจริญ และวีรพงษ์ ธนพงศ์ธรรม. คำถาม-คำตอบ เรื่อง ความเชื่อมโยงของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (novel coronavirus: COVID-19) และโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์. 2563; 51: 177-81.

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ (Outbreak Verification Summary)

เสาวลักษณ์ กมล, จินตนา พรหมลา, เกณิกา สงวนสัตย์, อำพล นาไชยราญ, บวรวรรณ ดิเรกโกศ

ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญประจำสัปดาห์ที่ 12 ระหว่างวันที่ 22-28 มีนาคม 2563 ทีมตระหนักรู้สถานการณ์ กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคซึนคุนคุนยา 4 ราย จังหวัดชัยภูมิ พบผู้ป่วย 4 ราย รายแรกเพศหญิง อายุ 33 ปี ภูมิลำเนาหมู่ที่ 5 บ้านหนองไผ่ล้อม ตำบลหนองบัวใหญ่ อำเภोजัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ อาชีพพนักงานร้านรับติดตั้งแอร์ ไม่มีโรคประจำตัว เริ่มป่วยวันที่ 10 มีนาคม 2563 มีอาการไข้ มีน้ำมูก เจ็บคอ สามีไปซื้อยาลดไข้ที่ร้านยามาให้รับประทาน วันที่ 11 มีนาคม 2563 เวลา 06.30 น. มีไข้ เริ่มมีผื่นขึ้นตามตัว และปวดตามข้อ ซื้อยาตำรับโบราณมารับประทาน วันที่ 13 มีนาคม 2563 อาการไม่ทุเลา มีไข้ ปวดข้อและผื่นขึ้นตามตัว จึงไปโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง แพทย์ตรวจร่างกายร่วมกับเจาะเลือดส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลการตรวจด้วยวิธี PCR พบเชื้อไวรัสซึนคุนคุนยา ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด พบความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 37 เกล็ดเลือด 225,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เม็ดเลือดขาว 3,610 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เป็นชนิดลิมโฟไซต์ร้อยละ 31 ประวัติการเดินทางวันที่ 25 กุมภาพันธ์-7 มีนาคม 2563 ผู้ป่วยได้เดินทางไป

ไป-กลับ ที่ทำงานกับบ้านพัก ในเวลาทำงานจะออกไปให้บริการติดตั้งแอร์ ล้างแอร์กับสามี ที่เป็นพนักงานด้วยกันตามร้านต่าง ๆ ในจังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม 2563 เดินทางไปรับเหมาติดตั้งแอร์และเข้าห้องพักอยู่กับสามีที่จังหวัดระยอง ขณะนี้ผู้ป่วยยังพักอาศัยที่บ้านเขาจังหวัดระยอง ทีมสอบสวนโรคดำเนินการสอบสวนโรคในวันที่ 23 มีนาคม 2563 ดำเนินการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในชุมชนพบผู้ป่วยสงสัย จำนวน 3 ราย ตามนิยามผู้ป่วยที่มีอาการไข้ ร่วมกับอาการ ปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ มีผื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง และมีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยัน วันที่ 25 มีนาคม 2563 ดำเนินการเก็บตัวอย่างเลือด จำนวน 3 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่สถาบันบำราศนราดูร ผลพบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสซึนคุนคุนยา

การดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคในพื้นที่ วันที่ 20 มีนาคม 2563 ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลงที่ 9.1 ชัยภูมิ ลงพื้นที่ในหมู่บ้านที่เกิดโรค สุ่มสำรวจพบค่า HI = 47.62% CI = 18.33% BI = 78.57% วันที่ 23 มีนาคม 2563 สุ่มลูกน้ำยุงลาย

พบ HI= 50%, CI=24% และค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในชุมชนหมู่บ้านที่ 5, 6, 9 ที่อยู่ติดกัน พบผู้ป่วยสงสัยเพิ่ม 18 ราย วันที่ 25 มีนาคม 2563 สุ่มสำรวจลูกน้ำยุงลาย พบค่า HI = 43.18%, CI = 13.85% และพบผู้ป่วยสงสัยเพิ่มอีก 10 ราย ดำเนินการควบคุมโรคฉีดพ่นสารเคมีกำจัดตัวเต็มวัยยุงโดยใช้เครื่องพ่นแบบ ULV ในหมู่บ้านที่เกิดโรคและหมู่บ้านที่อยู่ติดกัน สนับสนุนยาทากันยุง ให้ความรู้ แผ่นพับ โปสเตอร์ และทรายอะเบท ทั้ง 3 หมู่บ้าน รวม Big Cleaning Day ในวันที่ 30 มีนาคม 2563

2. การบาดเจ็บทางถนน 22 ราย จังหวัดสงขลา เกิดอุบัติเหตุรถยนต์กระบะพลิกคว่ำบริเวณถนนสาย 43 ฝั่งขาออกไปปัตตานี พื้นที่หมู่ 8 บ้านคลองควาย ตำบลปากบาง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 21 ราย และเสียชีวิต 1 ราย พาหนะเป็นรถกระบะกลับจากงานเลี้ยงที่จังหวัดกระบี่ เพื่อกลับบ้านที่อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส เมื่อถึงที่เกิดเหตุยางล้อหน้าแตก ทำให้รถเสียหลักและเกิดอุบัติเหตุดังกล่าว กำลังพลอาสาสมัครชุดคุ้มครองตำบลปากบาง และอาสาสมัครชุดคุ้มครองตำบลเทพา ได้ร่วมกันช่วยเหลือผู้บาดเจ็บโดยประสานโรงพยาบาลเทพา และสถานีตำรวจเทพา นำผู้บาดเจ็บเข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาลเทพา จังหวัดสงขลา

3. สงสัยโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อนในเรือนจำ จังหวัดลพบุรี พบผู้ป่วยสงสัยโรคไข้หวัดใหญ่ในเรือนจำแห่งหนึ่งในจังหวัดลพบุรี จำนวน 50 ราย เป็นผู้ต้องขังชายทั้งหมด จาก 3 เรือนนอน อัตราป่วยร้อยละ 1.4 เรือนจำนี้มีจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด 3,584 คน แบ่งเป็นผู้ต้องขังชาย 3,164 คน ผู้ต้องขังหญิง 420 คน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภายในเรือนจำ 98 คน จากการสอบสวนโรคส่วนใหญ่เป็นผู้ต้องขังใหม่ที่ยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ในช่วงที่มีการณรงค์เดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2562 ที่ผ่านมา ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไข้สูงมากกว่า 37.5 องศาเซลเซียส ร่วมกับปวดเมื่อยตามร่างกาย ปวดศีรษะ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ เริ่มมารับบริการตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2563 และพบมากในช่วงวันที่ 25-26 มีนาคม 2563 ดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่าง Throat swab จำนวน 7 ราย ตรวจด้วย Rapid test for Virus Influenza A, B ให้ผลลบ พร้อมทั้งดำเนินการส่งตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อีกครั้ง อยู่ระหว่างการตรวจ และดำเนินการเก็บตัวอย่าง 3 ตัวอย่าง เพื่อยืนยันผลตรวจหาสารพันธุกรรมไวรัสไข้หวัดใหญ่ทางห้องปฏิบัติการ อยู่ระหว่างการตรวจ ในวันที่ 26 มีนาคม 2563 มีผู้ต้องขัง 1 ราย มาตรวจรับการรักษาที่โรงพยาบาลพระนารายณ์มหาราช ด้วยอาการไข้ ไอ เจ็บคอ มีเสมหะ หายใจลำบาก เจ็บชายโครงขวา มีโรคประจำตัวหอบหืด รักษาไม่ต่อเนื่อง

ซึ่งผู้ป่วยรายนี้เข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (PUI) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ อยู่ระหว่างการตรวจ ผู้ป่วยมีประวัตินอนพักห้องเดียวกับผู้ต้องขังที่ป่วยด้วยโรคปอดอักเสบรุนแรงที่เสียชีวิตโดยไม่ทราบสาเหตุ และวันที่ 28 มีนาคม 2563 เก็บตัวอย่าง Throat swab และ Nasopharyngeal swab เพื่อตรวจหาสารพันธุกรรมเชื้อไวรัส COVID-19 ตามแนวทางการสอบสวนโรคต่อไป

มาตรการที่พื้นที่ดำเนินการไปแล้ว เรือนจำได้แยกผู้ป่วยมาอยู่ห้องแยกโรคที่เรือนนอนพยาบาล ค้นหาผู้ป่วยรายใหม่ และคัดกรองผู้ต้องขังรวมทุกวัน ตรวจรักษาตามอาการของผู้ต้องขังที่มีอาการป่วยในรายที่มีโรคประจำตัวและมีความเสี่ยง โดยพยาบาลเวชปฏิบัติจากศูนย์สุขภาพชุมชนเมือง และโรงพยาบาลพระนารายณ์มหาราชสนับสนุนเจลแอลกอฮอล์ หน้ากากอนามัย และยา รักษาตามอาการ เพื่อป้องกันควบคุมโรคในเรือนจำแห่งนี้

สถานการณ์ต่างประเทศ

การศึกษาวิจัยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) วันที่ 26 มีนาคม 2563 มีรายงานจากสื่อออนไลน์ CIDRAP กล่าวถึงงานวิจัยของนักวิจัยชาวจีนที่เผยแพร่ในวารสาร The Journal of the American Medical Association (JAMA) ว่า การติดต่อของ COVID-19 อาจเกิดจากการดาสู่ทารกได้ในทารกแรกเกิดที่ติดเชื้อ 3 ราย ซึ่งบ่งชี้ถึงความจำเป็นในการเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นในช่วงก่อนและหลังคลอด และอีกการศึกษาซึ่งเป็นเชิงสังเกตที่เผยแพร่ใน *The Lancet Infectious Diseases* นำเสนอหลักฐานว่าเด็กอาจมีโอกาสมากกว่าผู้ใหญ่ที่จะแพร่กระจายไวรัสโคโรนา เพราะติดเชื้อไม่แสดงอาการ ทำให้ระบุการติดเชื้อยาก

การวิจัยที่เผยแพร่ใน JAMA เป็นการศึกษาในกลุ่มทารกแรกเกิด 33 ราย ที่เป็นโรคปอดอักเสบสัมพันธ์กับ COVID-19 ในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ทารกแรกเกิด 3 ราย (9%) มีภาพฉายรังสีทรวงอกพบปอดอักเสบที่เกี่ยวข้องกับไวรัสโคโรนา ต่อมาผู้ป่วยมีอาการดีขึ้น เนื่องจากในระหว่างการคลอดบุตรมีกระบวนการควบคุมและป้องกันการติดเชื้ออย่างเข้มงวดจึงเป็นไปได้ว่าแหล่งที่มาของ SAR-COV-2 ในทางเดินหายใจส่วนบนของทารกแรกเกิดหรือในทารกหนักมาจากมารดา ผู้เขียนกล่าวว่าแม้ตัวอย่างทั้งหมดรวมถึงน้ำคร่ำ เลือดจากสายสะดือ และน้ำนมแม่ ให้ผลเป็นลบต่อ SAR-COV-2 แต่ไม่สามารถตัดเรื่องการแพร่เชื้อโดยตรงจากแม่สู่ลูกออกจากการศึกษานี้ได้

ทารกแรกเกิด อายุครรภ์ปกติ คลอดโดยวิธีผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง เนื่องจากพบน้ำคร่ำมีสีเขียวปนและมารดามีอาการปอด

อีกเสบ วันต่อมาเด็กมีอาการซึมและมีไข้ ผลตรวจจากคอ-จมูกและ
ทวารหนักให้ผลบวกในวันที่ 2 และ 4 แต่เป็นลบในวันที่ 6

ทารกชายที่ส่อง อายุครรภ์ปกติ คลอดโดยวิธีผ่าตัดคลอด
ทางหน้าท้องเนื่องจากมารดามีปอดอักเสบ มีอาการง่วงซึม อาเจียน
และมีไข้ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการบ่งชี้ภาวะเม็ดเลือดขาวสูง
กว่าปกติ เม็ดเลือดขาวชนิดลิมโฟไซต์ในเลือดต่ำ และ เอนไซม์
Creatine Kinase MB (เอนไซม์ที่ส่วนใหญ่พบในเซลล์กล้ามเนื้อ
หัวใจ) อยู่ในระดับสูง ตัวอย่างที่เก็บจากจมูก-คอและทวารหนัก
ของทารกชายนี้เป็นบวกในวันที่ 2 และ 4 ของชีวิต แต่ให้ผลลบใน
วันที่ 6 เช่นเดียวกับทารกชายแรก

ทารกชายที่สาม เกิดก่อนกำหนด 9 สัปดาห์โดยการผ่าตัด
คลอดทางหน้าท้อง เนื่องจากทารกในครรภ์อยู่ในภาวะค้ำคั้นและ
มารดาเป็นปอดอักเสบ จำเป็นต้องได้รับการช่วยชีวิต ผู้ป่วยมีภาวะ
กลุ่มอาการหายใจลำบากเฉียบพลันในทารกแรกเกิด ผลการตรวจ
เพาะเชื้อในเลือดให้ผลบวกต่อ Enterobacter agglomerates
บ่งชี้การติดเชื้อในกระแสเลือด มีภาวะเม็ดเลือดขาวสูงผิดปกติ
เกล็ดเลือดต่ำ และไม่สามารถสร้างลิ่มเลือดได้ ผู้ป่วยอาการดีขึ้น
หลังจากได้รับการช่วยหายใจโดยไม่ต้องใส่ท่อช่วยหายใจ และได้ยา
ปฏิชีวนะเป็นเวลา 14 วัน ผลตรวจตัวอย่างจากคอ-จมูก และทวาร
หนักเป็นบวกในวันที่ 2 และ 4 แต่ในวันที่ 7 ให้ผลเป็นลบ

รายงานโรค
ที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 12

Reported cases of diseases under surveillance 506, 12nd week

✉ sget506@yahoo.com

กลุ่มสารสนเทศทางระบาดวิทยา กองระบาดวิทยา

Epidemiological informatics unit, Division of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของ
ปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2562 สัปดาห์ที่ 12

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 12nd week 2019

Disease	2020				Case* (Current 4 week)	Mean** (2015-2019)	Cumulative	
	Week 9	Week 10	Week 11	Week 12			2020	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	1	0	0
Influenza	4139	2566	1459	743	8907	14906	92129	3
Meningococcal Meningitis	0	0	0	0	0	2	5	1
Measles	42	45	22	3	112	270	674	0
Diphtheria	0	0	1	0	1	1	2	0
Pertussis	0	1	1	1	3	6	21	0
Pneumonia (Admitted)	4929	3848	2820	1109	12706	19144	65467	29
Leptospirosis	16	10	9	2	37	117	223	2
Hand, foot and mouth disease	347	260	147	50	804	2757	4782	0
Total D.H.F.	503	411	289	80	1283	3006	7592	4

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร และ กองระบาดวิทยา รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

https://wesr.doe.moph.go.th/wesr_new/

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ ปีที่ 51 ฉบับที่ 12 : 3 เมษายน 2563

183